

LOPEN KUNTA
Ympäristö- ja rakennuslautakunta
Yhdystie 5
12700 LOPPI
puh. (019) 758 6000

PÄÄTÖS YMPÄRISTÖLUVASTA
Antopäivä 2.6.2025

Ympäristö- ja rakennuslautakunta
27.5.2025 / 28 § LIITE

ASIA

Ympäristönsuojelulain 27 §:n mukainen päätös ympäristöluvasta, joka koskee käytöstä poistettujen renkaiden vastaanottoa ja maarakennushyötykäyttöä Lopen ampumaradan sivu- ja välivalleissa.

LUVAN HAKIJA

Lopen ampumaratayhdistys ry
Siivostentie 81
12920 Topeno

Yhteyshenkilö lupa-asiassa:
Kari Kuparinen

TOIMINTA JA SEN SIJAINTI

Tila Ruutila, kiinteistötunnus 433-413-12-20, joka sijaitsee Lopen kunnan Topenon kylässä.
Käyntiosoite, Nummenrannantie 769, 12920 TOPENO
Omistaja: Lopen kunta
Toiminta: Käytöstä poistettujen renkaiden vastaanotto ja maarakennushyötykäyttö Lopen ampumaradan välivalleissa.

LUVAN HAKEMISEN PERUSTE

Ympäristönsuojelulain (527/2014) 27 §, liite 1 taulukko 2 kohta 13 f.

LUPAVIRANOMAISEN TOIMIVALTA

Valtioneuvoston asetuksen ympäristönsuojelusta (713/2014) 2 §:n 2 momentin kohta 12 b:n ja 12 f:n perusteella lupaviranomainen on kunnan ympäristönsuojeluviranomainen, jossa tehtävässä Lopen kunnassa toimii ympäristö- ja rakennuslautakunta.

ASIAN VIREILLETULO JA TÄYDENNYKSET

Hakemus ympäristönsuojelulain 27 §:n mukaisesta ympäristöluvasta on toimitettu Lopen kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle 10.3.2025. Hakemusasikirjoja on täydennetty 13.5.2025.

TOIMINTAA KOSKEVAT LUVAT, SOPIMUKSET JA ALUEEN KAAVOITUSTILANNE

Lopen Ampumaratayhdistys r.y:llä on toistaiseksi voimassa oleva Lopen ympäristölautakunnan 14.4.1997 (§30, Dno 80/97) myöntämä ympäristönsuojelulain mukainen ympäristölupa. Toimintaa koskee myös ympäristönsuojelulain 29 §:n mukainen päätös ympäristöluvan olennaisesta muuttamisesta, joka koskee ampumaradan toiminnan kehittämistä ja laajentamista (Lopen ympäristö- ja rakennuslautakunnan 15.4.2020 antama päätös). Lopen kunnan ympäristö- ja rakennuslautakunta on antanut päätöksen ympäristöluvan olennaisesta muuttamisesta 4.5.2023. Muutos koski ampumaradan toiminnan kehittämistä ja laajentamista. Päätöksen mukaisesti ampumarata-alueelle saadaan rakentaa hakemuksessa esitetyt uudet radat sekä niihin kuuluvat rakenteet, kuten tätä hakemusta koskevat väli- ja sivuvallit.

Hankealueella on RTA-Yhtiöt Oy:n voimassa oleva ympäristölupa jätemateriaalien hyödyntämiseksi ampumaradan suojavalleissa (ESAVI/16493/2021). Suojavallien luvan mukainen rakentaminen on alueella käynnissä ja kesken. Ampumaradan pysäköintikentän maarakentaminen on tehty MARA-ilmoituksella (rekisteröintitunnus HAMELY/2042/2020).

Lisäksi hankealueella on kaksi Lopen Ampumaratayhdistys r.y:lle annettua päätöstä pilaantuneen maaperän puhdistamista koskevien ilmoitusten hyväksymisestä (HAMELY/2156/2022, HAMELY/2099/2024). Vuonna 2024 annettu päätös koskee tässä luvassa esitettyjä alueita. Päätösten mukaiset kunnostukset ovat kesken.

Poliisihallitus on päätöksessä POL-2022-173802 esittänyt ehtoja ja määräyksiä ampumaradan suojavalleista ja uusista lajiradoista. Sivuvallit on esitetty tehtäväksi maavoimien esikunnan ohjeen mukaisesti.

Lopen Ampumaratayhdistys ry:llä on Lopen kunnan ympäristöpäällikön lausunto renkaiden välivarastoinnista ampumaradan alueella, jonka mukaisesti renkaita saa välivarastoida määritetyillä alueilla 23.10.2025 saakka.

Lopen Ampumaratayhdistys r.y. on vuokrannut kiinteistön 433-413-12-23 sekä kiinteistön 433-413-10-3 määräalan Lopen kunnalta. Vuokrasopimus kiinteistölle 433-413-12-23 on tehty 50 vuoden ajaksi alkaen 1.3.2022.

Jätteen hyötykäytölle sivuvalleissa tehtiin eräiden jätteiden maarakennushyötykäytöstä annetun valtioneuvoston asetuksen 843/2017 mukainen rekisteröinti-ilmoitus jätteen hyötykäytöstä maarakentamisessa (ns. MARA-ilmoitus) Hämeen ELY-keskukselle. ELY-keskus ilmoitti ilmoituksen rauettamisesta ja asian käsittelyn päättämisestä 4.12.2024 antamallaan tiedoksiannolla. Hämeen ELY-keskuksen näkemyksen mukaan rakentamisen laajuus ja alueelle aiemmin myönnetty luvat huomioiden, jätemateriaalien hyödyntäminen ampumaradan vallirakenteissa tulee käsitellä ympäristöluvalla.

TOIMINNAN SIJAINNITPAIKKA JA SEN YMPÄRISTÖ

Lopen ampumarata sijaitsee Lopen kaupungin Topenon kylässä. Kiinteistön tunnus on 433-413-12-22 ja osoite Nummenrannantie 769, 12920 Topeno. Kiinteistön määräala on noin 42 hehtaaria, joista itse ampumarata-alue on tällä hetkellä noin 20 hehtaaria. Alueen maaperän laadun on

arvioitu olevan hiekkamoreenia ja länsiosassa saraturvetta. Ampumarata-alueen ympäristö on metsä- ja peltoaluetta.

Kiinteistön omistaja on Lopen kunta, jolta ampumaratayhdistys on vuokrannut alueen. Vuokrasopimus on tehty 50 vuoden ajaksi alkaen 1.3.2022.

Ampumarata-alue sijaitsee haja-asutusalueella. Lähimmät asuinrakennukset sijaitsevat noin 1 km etäisyydellä rata-alueesta etelään Nummenrannantien varressa. Idän suunnassa lähimmät asuinrakennukset sijaitsevat noin 1,5 km etäisyydellä. Etäisyys Lopen keskustaan on noin 10 km.

Maa- ja kallioperä

Lopen rata-alue on raivattu alun perin kangasmetsään. Alueen maaperä koostuu keskimäärin noin 0,2 metrin paksuisesta humuskerroksesta, jonka alla on hiekkamoreeni. Geologian tutkimuskeskuksen maaperäkartan mukaan ampumarata-alueen maaperä on pääasiassa hiekkamoreenia, ja alueen länsiosassa sijaitsee saraturvetta sisältävä suoalue. Haulikkoradan pintamaa on pääosin 0,1–0,2 metrin paksuisen suojaavan humus- tai kangasturvekerroksen peittämä. Ainoastaan ampumapaikkojen läheisyydessä, noin 25–50 metrin etäisyydellä, humuskerros puuttuu ja pintamaa on hiekkamoreenia.

Alueen pohjatutkimusten yhteydessä kesällä 2020 kalliopinta havaittiin alueen länsipuolella pisteessä PVP101 tasossa +136,5 m ja eteläpuolella pisteessä PVP102 tasossa +137,55 m. Muissa rata-alueen ulkosyrjiä kiertävissä pohjatutkimuspisteissä ei havaittu kalliota (14 kpl kairapisteitä, joiden syvyys vaihtelee tasoilla +135,8...+154,4 m).

Maaperän pilaantuneisuustutkimukset ja pilaantuneen maaperän kunnostus

AFRY Finland Oy (ent. Vahnen Environment Oy) on tehnyt alueelle maaperän pilaantuneisuustutkimuksia ja pilaantuneen maaperän kunnostuksen valvontaan liittyviä näytteenottoja vuosien 2019–2024 välisenä aikana. Tutkimustulosten mukaan alueen pintamaa oli paikoin pilaantunut ampumatoiminta-alueilla metalleilla ja PAH-yhdisteillä. Pintamaan alapuolelta (0,2–0,4 m) otetuissa näytteissä ei ole todettu kynnsarvon ylittäviä pitoisuuksia analysoiduilla haitta-aineilla, lukuun ottamatta länsialueen saraturpeista aluetta, jolla haitta-aineet ovat kulkeutuneet syvemmälle (0,5–1,0 m).

Pilaantuneisuustutkimusten jälkeen vallien 1 ja 2 rakentamisalueita (koskevat RTA-Yhtiöt Oy:n lupapäätöstä ESAVI/16493/2021 jätteiden hyödyntämisestä suojavalleissa) on kunnostettu pilaantuneen maaperän puhdistamisesta tehdystä ilmoituksesta annetulla päätöksellä HAMELY/2156/2022. Kunnostetuilta alueilta on otettu päätöksen määräysten mukaisesti jäännöspitoisuusnäytteet. Uusien ratarakenteiden maarakennusalueiden kunnostukselle saadun päätöksen HAMELY/2099/2024 mukaisia alueita on myös jo tutkittu ja kunnostettu. Lisäksi rata-alueen keskiosassa oli yksi vanha ns. polttokuoppa, jonka pilaantunut maaperä kunnostettiin vuonna 2023 ja pilaantunut maa toimitettiin ympäristöluvanvaraiseen vastaanottopaikkaan vuonna 2024.

Pohjavesiolosuhteet ja pohjavesien tarkkailu

Ampumarata ei sijaitse luokitellulla pohjavesialueella. Lähimmät pohjavesialueet ovat Loppi kirkonkylän pohjavesialue (44601) idässä 2,1 kilometrin etäisyydellä ja Iso-Malvan pohjavesialue (45462) lounaassa 2,9 kilometrin etäisyydellä.

Alueella on neljä pohjaveden havaintoputkea PVP101-PVP103 ja PVP2B ja kaksi käytössä olevaa omaa talousvesikaivoa. Rata-alue sijaitsee vedenjakajalla, joten vesipinnat vaihtelevat ampumarata-alueella huomattavasti ollen korkeimmillaan pohjoisosassa tasossa GW +147,58 m (21.4.2023 PVP103) ja matalimmillaan länsiosassa tasolla GW +139,38 m (14.6.2024 PVP101).

Pohjaveden pinnankorkeutta on tarkkailtu muutaman vuoden ajan osana vesientarkkailua. Näistä tarkkailupisteistä pohjaveden pinnankorkeutta lupahakemuksen mukaisilla hyödyntämisalueilla on tarkasteltu kahdesta talousvesikaivosta ja kahdesta pohjaveden havaintoputkesta PVP101 ja PVP2B. Talousvesikaivoista mitattu vesipinnan etäisyys maanpintaan on koko tarkkailun ajan ollut yli 1 m. Pohjaveden havaintoputkissa vesipinnan taso on ollut korkeimmillaan tarkkailun aikana havaintoputkessa PVP101 139,81 mmpy (27.11.2024, vesipinnan etäisyys maanpintaan 0,09 m) ja havaintoputkessa PVP2B 140,36 mmpy (27.11.2024, vesipinnan etäisyys maanpintaan 0,21 m).

Näillä alueilla havaintoputket sijaitsevat suoalueella tai sen välittömässä läheisyydessä, jolloin putkien vesi on käytännössä suovettä (pintavettä).

Pohjavesiputkista ja talousvesikaivoista otetaan näytteet neljä kertaa vuodessa Lopen ampumaradan vesien tarkkailusuunnitelman (AFRY Finland Oy, päivitetty 31.8.2023) mukaan. Näytteistä analysoidaan joka näytteenottokerta metallien (Al, As, Ba, Cd, Co, Cr, Cu, Hg, Mo, Ni, Pb, Sb, Se, Zn, V) kokonaispitoisuudet ja liukoiset pitoisuudet. Lisäksi kerran vuodessa syksyllä näytteistä analysoidaan myös pH, sähkönjohtavuus, kiintoaine, DOC ja PAH-yhdisteet. Talousvesikaivoista analysoidaan kahdesti vuodessa keväällä ja syksyllä metallien lisäksi pH, sähkönjohtavuus, kiintoaine ja DOC.

Ampumaratatoiminnan ja maarakennustöiden ei ole tulosten mukaan arvoitu vaikuttavan pohjaveden laatuun lukuun ottamatta talousvesikaivon vuoden 2023 korkeita kloridipitoisuuksia, jotka johtuivat tien suolauksesta.

Pinta- ja hulevedet ja niiden tarkkailu

Lähimmät vesistöksi luokiteltavat kohteet ovat noin 600 metrin etäisyydellä lännessä sijaitsevat Vahteristonlammit.

Valuma-alue tarkastelun perusteella pääosa ampumarata-alueen hulevesistä kulkeutuu luontaisesti etelän suuntaan. Alueen pintavedet valuvat puroa pitkin 3,5 km etäisyydellä olevaan Erävisjärveen. Erävisjärven vedet kulkeutuvat noin 1,5 km matkan Loppijärveen. Vedet valuvat myös muita vähäisempiä puroja pitkin Loppijärveen.

Etelän suuntaan virtaavien vesien valuma-alueen koko on noin 16 ha. Tässä osuudessa suurin osa valumavesistä tulee kuitenkin ampumarata-alueen ulkopuolelta mäen päältä idästä. Pohjoiseen kulkeutuvan veden valuma-alue on noin 7 ha ja länteen kulkeutuvan noin 9 ha.

Vuoteen 2023 asti ampumaradan hulevedet on ohjattu alueelta lähteviin ojiin, jotka ovat päätyneet Erävisjärveen ja Vahteristonlammille. Alueen hulevedet johdetaan tällä hetkellä vuonna 2024 valmistuneiden kahden hulevesialtaan kautta Erävisjärveen johtaviin ojiin.

Ampumaradan toiminnan ja suojavallien rakentamisen vaikutuksia on tarkkailtu ampumaradan alueella sijaitsevista ojapisteistä HP4 ja HP5, sekä samojen ojien purkupisteiltä HP1 ja HP2 Erävisjärven ja Vahteristonlammien rannan tuntumasta.

Alueen hulevesiä on tarkkailtu altaiden valmistumisen jälkeen hulevesialtaiden tulevasta ja lähtevästä päästä ja pintavesiä ojien purkupisteiltä HP1 ja HP2 Erävisjärven ja Vahteristonlammien rannoilta neljä kertaa vuodessa.

Pinta- ja hulevesien tarkkailunäytteistä analysoidaan tarkkailusuunnitelman mukaisesti jokaisella näytteenottokerralla pH, sähkönjohtavuus, alkaliniteetti, kiintoaine, sameus, DOC, kalsium, sulfaatti, kloridi, fluoridi, bromidi, metallien (Al, As, Ba, Cd, Co, Cr, Cu, Hg, Mo, Ni, Pb, Sb, Se, Zn, V) kokonaispitoisuudet ja liukoiset pitoisuudet, PAH-yhdisteet, PCB-yhdisteet ja öljyhiilivedyt C10-C40.

Ampumaradan pintavesien ja vesistöseurannan pintavesien laadussa ei ole havaittu merkittäviä vaikutuksia ampumaratatoiminnan ja maarakennustöiden seurauksena. Ainoastaan haulikkoradan eteläisessä näytepisteessä HP4 ja eteläisessä hulevesialtaassa on havaittu kohonneita lyijy ja kiintoainepitoisuuksia. Pitoisuudet ovat kuitenkin alittaneet vallien rakentamisen ympäristöluvassa pitoisuuksille asetetut raja-arvot. Lyijy on peräisin haulikkoradoilta ja päättyy ojaan ja hulevesialtaaseen kentältä muodostuvien hulevesien mukana.

Luonto ja kulttuurikohteet

Rata-alueella tai sen välittömässä läheisyydessä ei ole suojeltuja luontokohteita tai arvokkaita kulttuurikohteita. Lähin suojeltu alue on metsälain 10 §:llä suojeltu erityisen tärkeä elinympäristökuvio karukkokankaita vähätuottoisempi alue noin 500 m päässä ampumarata-alueesta itään. Enintään kahden kilometrin päässä hankealueesta sijaitsevat metsälain 10 §:lla suojellut muut alueet ovat Pikku- ja Iso-Lukkarin eteläpuolella, noin 1 km hankealueesta pohjoiseen sijaitseva pienvesistöjen välitön lähiympäristö; noin 1,6 km pohjoiskoilliseen hankealueesta sijaitseva suoelinympäristö; noin 1,6 km alueesta itäkoilliseen sijaitseva karukkokankaita vähätuottoisempi alue sekä kaakko-etelä suunnassa noin 2 km etäisyydellä sijaitsevat kaksi karukkokankaita vähätuottoisemmat alueet. Hankealueesta noin 1 km koilliseen sijaitsee Lammintaustan luonnonsuojelualue ja noin 1,8 km luoteeseen Natura 2000 erityisten suojelutoimien alue Karjusuo.

Alueen pintavedet valuvat oja ja puroa pitkin 3,5 km etäisyydellä olevaan Erävisjärveen. Reitin varrella ei sijaitse suojeltuja kohteita.

Lähimmät muinaisjäännökset ovat 3,5 kilometrin päässä olevat Väärän Vastamäen nummen tervahaudat. Ympäröivä alue on metsää tai peltoa. Talousmetsää on paikoin päätehakattu.

HAKEMUS

Lopen Ampumaratayhdistys r.y. haluaa hyötykäyttää Lopen ampumarata-alueen ampumaratojen välisissä suoja- eli välivalleissa kokonaisia käytöstä poistettuja renkaita. Välivallit rakennetaan luvitettujen ampumaratojen välille. Osa välivalleista on rakennettuja vanhoja liian matalia valleja ja näitä valleja korotetaan, osa välivalleista tulee olemaan uusia ja ovat vielä rakentamatta. Kuten muutkin ratarakenteet, myös välivallit on luvitettu ampumaratayhdistyksen voimassa olevassa ympäristölupapäätöksessä. Maavoimien esikunnan ohjeen (liitteenä) perusteella sivuvallin on oltava vähintään kaksi metriä tähtäyslinjaa korkeammalla kullakin radan osalla. Rinnakkaisten ratojen ja ympäröivän maaston olosuhteet huomioon ottaen sivuvallin korkeus on määritettävä paikalliset olosuhteet huomioon ottaen. Renkaiden hyötykäyttö tehdään erillisessä liitteessä esitettyjen suunnitelmapiirustusten rakenteiden mukaisesti. Välivallien pengertäytöissä hyödynnettävien renkaiden laskennallinen kokonaistilavuus on noin 42 000 m³ ktr, mikä vastaa mitoitustilavuuspainolla 2,5 kN/m³ noin 11 000 t.

Ennen renkaiden hyötykäyttöä eli sijoittamista rakenteisiin alueella tehdään maarakennustöitä poistamalla vallirakenteiden alta päätöksen HAMELY/2099/2024 mukaisesti pilaantunutta pintamaata. Pilaantuneen maan kaivu ja välivarastointi tehdään Hämeen ELY-keskuksen myöntämän päätöksen mukaisesti. Pilaantunutta maata voidaan hyötykäyttää ampumaradan suojavalleissa RTA-Yhtiöt Oy:n ympäristölupapäätöksen mukaisesti. Hyötykäyttöä ei tehdä välivallien alueella.

Jätteen (renkaiden) hyötykäyttö toteutetaan MARA-asetuksessa esitettyjen vaatimusten mukaisesti mm. etäisyyden pohjavesipintaan ja talousvesikaivoon, peittokerrosten paksuuden sekä hyötykäytettävän jätteen haitta-ainepitoisuuksien osalta. Vesipinta on ampumarata-alueella paikoin lähellä maanpinnan tasoa. Renkaiden hyötykäyttö aloitetaan vasta korosta 141,36 mmpy, jolloin etäisyys vesipintaan on vuoteen 2024 tehdyn vesipinnan korkeuden tarkkailun tulosten mukaisesti

vähintään 1,0 m. Tarvittavat korotukset tehdään puhtailla maa-aineksilla tai kynnysarvotason. ylijäämämailla, joiden haitta-ainepitoisuudet alittavat kynnysarvotason.

Maarakennushyötykäyttöä varten toimitettavat renkaat hyötykäytetään kohteessa sellaisenaan; renkaita ei käsitellä ennen hyötykäyttöä. Renkaat levitetään hyötykäytettävälle alueelle mahdollisen pintamaan poiston jälkeen. Tarvittaessa pohjaa korotetaan ja tasotetaan pilaantumattomilla maa-aineksilla ennen renkaiden hyötykäyttöä. Kerros, jossa renkaita hyötykäytetään peitetään puhtailla ylijäämämaa-aineksilla MARA-asetuksen ehtojen mukaisesti: välivallit peitetään vähintään 0,5 m paksulla kerroksella puhtaita ylijäämämaita. Erillisen liitteen suunnitelmapiirustuksissa esitetään alueet, joissa hyötykäyttöä tehdään sekä rakenteiden periaatepoikkileikkaukset.

Hyötykäytettäviä renkaita on jo toimitettu Lopen ampumaradalle ja niitä välivarastoidaan kohteessa Lopen kunnan ympäristösuojeluviranomaisen lausunnolla. Lausunnon mukaisesti välivarastointia voidaan tehdä 23.10.2025 saakka enintään 5 000 t. Renkaita toimitetaan alueelle edelleen ja toimitukset jatkuvat. Kun lupa hyötykäytölle saadaan, välivarastoidut renkaat käytetään hyödynnettävillä alueilla. Kun hyötykäytön ympäristölupapäätös on saatu, ei tämän jälkeen vastaanotettavia renkaita välivarastoida, vaan ne sijoitetaan suoraan välivalleihin. Ympäristölupahakemuksessa ei täten haeta lupaa renkaiden välivarastoinnille. Toiminnan jätteenkäsittelyn seuranta- ja tarkkailusuunnitelma esitetään erillisessä liitteessä.

Lupahakemuksen mukainen jätteen hyötykäyttö maarakentamisessa on tarkoitus aloittaa heti lupapäätöksen tultua vuoden 2025 aikana. Maarakennustyöt on tarkoitus saattaa valmiiksi vuoden 2025 loppuun mennessä. Maarakennustöitä tehdään ampumarata-alueella ma-la klo 6–18 ja satunnaisesti klo 21 asti yhtenevästi RTA-Yhtiöt Oy:n jätteen hyötykäytön ympäristölupapäätöksessä esitettyjen toiminta-aikojen mukaisesti. Maarakennustyöt tekee lähtökohtaisesti sama urakoitsija, joka tekee rata-alueella töitä RTA-Yhtiöt Oy:n lupaan liittyen.

Hakija hakee ympäristönsuojelulain §199 mukaista toiminnan aloittamista mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta.

Toiminnassa hyötykäytettävät jätteet

Lopen ampumaradan ratojen välivallien pergertäytöissä halutaan hyötykäyttää erilliskerättyjä käytöstä poistettuja kokonaisia renkaita (16 01 03) korkeintaan 5,0 m paksuna kerroksena. Renkaat ovat eräiden jätteiden maarakennushyötykäytöstä annetun valtioneuvoston asetuksen 843/2017 (MARAasetus) mukainen materiaali. Renkaiden hyödyntäminen tehdään suunnitelmapiirustusten (liite 10) mukaisesti. Laskennallinen kokonaistilavuus rakenteille, joissa renkaita hyödynnetään, on 42 000 m³tr, mikä vastaa noin 11 000 t massaa käyttämällä vallirakenteisiin suositeltua tilavuuspainoa 2,5 kN/m³. Hyötykäytettävät renkaat toimittaa Suomen Rengaskierrätys Oy. Suomen Rengaskierrätys Oy:llä on MARA-asetuksen mukainen jätteen tuottajan laadunhallintasuunnitelma ja renkaiden sisältämät haitta-aineet tutkitaan suunnitelman ja MARA-asetuksen mukaisesti. Renkaiden sisältämät PAH-yhdisteiden ja naftaleenin pitoisuudet eivät ylitä MARA-asetuksen raja-arvoja. Käytöstä poistetut renkaat ovat MARA-asetuksen mukaisesti soveltuvia vallirakenteisiin. InfraRyl mukaisesti kokonaiset renkaat soveltuvat keveytensä puolesta erinomaisesti valli- ja pengerrakenteisiin.

Jätteenkäytön seuranta- ja tarkkailu

Alueelle tuotavien rengasjätteiden laadusta ja kelpoisuudesta vastaa materiaalin toimittaja Suomen Rengaskierrätys Oy. Yhtiö varmistaa, että toimitettavat renkaat täyttävät toimittajan omissa luvissa ja testeissä esitetty vaatimukset. Rengasjättemateriaalien kelpoisuus perustuu MARA-asetuksen mukaisiin raja-arvoihin, erityisesti PAH-yhdisteiden ja naftaleenin pitoisuuksiin. Laadunvalvonta perustuu toimittajan omaan laadunvarmistusjärjestelmään, jonka mukaisesti tuotetut tiedot ovat yksilöitävissä ja jäljitettävissä.

Kaikki alueelle tuotavat kuormat tarkastetaan vastaanoton yhteydessä silmämääräisesti ja punnitaan ampumaradan vaa'alla. Vain ympäristöluvassa hyväksyttyä rengasjätettä vastaanotetaan, ja jätekuormista pidetään kirjanpitoa. POP-yhdisteitä sisältävää jätettä ei saa tuoda alueelle, ja toimittaja vastaa siitä, että tällaisia jätteitä ei toimiteta kohteeseen.

Käytöstä poistettuja renkaita ei käsitellä tai varastoida alueella, vaan ne sijoitetaan suoraan kenttä- ja vallirakenteisiin. Hyödyntäminen toteutetaan siten, ettei siitä aiheudu maaperän pilaantumista tai muuta ympäristö- tai terveyshaittaa.

Toimintaa seurataan aistinvaraisesti, erityisesti pölypäästöjen osalta. Tarvittaessa pölyämistä hallitaan kastelulla. Alueen siisteydestä huolehditaan ja mahdollinen roskaantuminen siivotaan viipymättä. Jätteen käsittelyä seurataan RTA-Yhtiöt Oy:n tarkkailusuunnitelman mukaisesti.

Päästötarkkailuun kuuluu pinta- ja pohjavesien seuranta, jota tehdään hyväksytyn vesientarkkailusuunnitelman mukaisesti. Tarkkailussa mitataan muun muassa PAH-yhdisteiden pitoisuudet.

Toiminnassa syntyvät jätteet

Käytöstä poistetut renkaat ovat MARA-asetuksen mukaisesti soveltuvia vallirakenteisiin. InfraRyl mukaisesti kokonaiset renkaat soveltuvat keveytensä puolesta erinomaisesti valli- ja pengerrakenteisiin.

Veden hankinta ja käyttö, sekä jäte- ja hulevedet

Ympäristölupahakemuksen mukaisessa toiminnassa eli renkaiden hyötykäytössä välivallirakenteissa ei käytetä vettä eikä toiminnassa synny jätevesiä. Maarakentamisessa voidaan käyttää pölyämisen torjuntaan vettä, mikäli koneiden liikennöinnistä alueella aiheutuu voimakasta pölyämistä. Osa sadevesistä ja hulevesistä imeytyy alueen maaperään.

Liikenne

Ampumarata-alueelle kuljetaan pohjoisen suunnasta kääntymällä Räyskälän kantatietä (tie nro 54) Kalamajantielle ja edelleen Nummenrannantielle.

Harjoituspäivinä alueella käy keskimäärin noin 20–30 ajoneuvoa vuorokaudessa. Kilpailu- ja tapahtumapäivinä ajoneuvojen määrä on noin 60–70 ajoneuvoa vuorokaudessa. Satunnaisten suurien tapahtumien aikana ajoneuvomäärä voi olla 100–200 ajoneuvoa vuorokaudessa. Lisäksi ampumaradalla on sisäistä liikennettä alueella tehtäviin pilaantuneen maan kaivuun ja suojavallien rakentamiseen liittyen.

Ympäristölupahakemuksen mukainen toiminta liittyy välivalleissa hyötykäytettävään jätteeseen. Välivallit on luvitettu ampumaradan voimassa olevassa ympäristöluvassa, joten niiden rakentamiselle ja siitä aiheutuvalle liikenteelle on jo lupa. Se, että rakentamisessa hyötykäytetään jätemateriaaleja ei vaikuta rakentamisesta aiheutuvaan liikenteeseen tai sen määrään.

Riskit, häiriötilanteet ja ennalta varautuminen

Suurin ympäristölupahakemuksen mukaisen toiminnan ympäristöriskitekijä on työkoneen öljyvuoto. Toiminta-alueella tehdään myös muuta maarakentamista ja sinne on varattu imeytysaineita ja alkusammutuskalustoa. Mahdolliset ympäristöriskitekijät ovat samat kuin missä tahansa maarakentamisessa. Mahdollisia häiriötekijöitä ovat työkoneiden osien rikkoutuminen.

Onnettomuustilanteissa ryhdytään välittömästi ensisammutus/suojaustoimenpiteisiin mahdollisten vaikutusten estämiseksi ja rajoittamiseksi. Vakavista poikkeus-, onnettomuus- ja häiriötilanteista ilmoitetaan asianomaisille tahoille, kuten alueelliselle pelastuslaitokselle ja ympäristövalvontaviranomaiselle.

Paras käyttökelpoinen tekniikka (BAT) ja ympäristön kannalta paras käytäntö (BEP)

Kyseessä ei ole direktiivilaitostoiminta, joten jätteenkäsittelyn BAT-päätelmiä ei suoraan sovelleta toimintaan. Jätteen hyötykäytön suunnittelussa on huomioitu parhaat käyttökelpoiset tekniikat ja ympäristön kannalta parhaat käytännöt. Hyötykäyttö toteutetaan MARA-asetuksen vaatimusten mukaisesti, vaikka se tehdäänkin ympäristöluvan, ei MARA-ilmoitusmenettelyn, perusteella. Ympäristölupamenettelyä edellytti Hämeen ELY-keskus. MARA-asetuksessa määritellään edellytykset, joiden täytyessä jätteen hyötykäyttö ei edellytä tapauskohtaista harkintaa vaan jätteen hyötykäytöstä aiheutuvat riskit on arvioitu riittävän vähäisiksi.

Lupahakemuksen mukainen toiminta on ympäristön kannalta parhaan käytännön mukaista. Maarakennushyötykäyttöön soveltuvien käytöstä poistettujen renkaiden hyödyntäminen maarakentamisessa on jätehuollon etusijajärjestyksen mukaista. Etusijajärjestyksellä tarkoitetaan ensisijaisesti jätteen syntymisen välttämistä ja toissijaisesti jätteen hyötykäyttöä tai valmistamista uudelleenkäyttöön. Jätteen hyötykäytöllä korvataan neitseellisiä materiaaleja, joka myös on parasta mahdollista käytettävissä olevaa tekniikkaa. Väli- ja sivuvallien korotus on edellytetty tehtäväksi turvallisuuden takia poliisin lausunnon perusteella. Eli rakentaminen on silloin pakko tehdä jättemateriaaleilla tai neitseellisellä maa- tai kiviaineksella. Neitseellisten materiaalien korvaaminen uusiomateriaaleilla on kestävä kehitys, kiertotalouden sekä resurssiviisauden periaatteiden mukaista toimintaa. Hyötykäytettävä jäte kuljetetaan kohteeseen saman kunnan alueelta. Hyödyntämällä jäte lähellä syntypaikkaa vähennetään kuljetuskustannuksia ja kuljetuksista aiheutuneita päästöjä.

YMPÄRISTÖKUORMITUS JA SEN VÄHENTÄMINEN

Päästöt vesistöön ja viemäriin sekä maaperään ja pohjaveteen

Jätteen hyötykäytön maarakennustöiden aikana renkaat ovat kosketuksissa sadevesien kanssa. Arviolta hankkeen merkittävimmät ympäristövaikutukset muodostuvat maarakentamisesta. Renkaiden hyötykäytöstä aiheutuvat mahdolliset ympäristövaikutukset arvioidaan hyvin vähäisiksi, kun materiaali on peitetty, kasvien juuristo ei ulotu renkaita sisältävään rakennekerrokseen eikä rakenteessa käytetä mitään haihtuvia yhdisteitä sisältäviä materiaaleja. Välivallien rengastäytöt peitetään pilaantumattomilla ylijäämämailla, jolloin osa sadevesistä suotautuu jätetäyttöön. Käytetyt renkaat sisältävät pieniä pitoisuuksia PAH-yhdisteitä. PAH-yhdisteiden liukoisuus on heikkoa, joten PAH-yhdisteet pysyvät hyvin sitoutuneina materiaaliin (renkasiin). Hyötykäytettävien renkaiden PAH-yhdisteiden pitoisuudet alittavat MARA-asetuksen mukaiset raja-arvot.

Kokonaiset renkaat tai rengasrouhe on pysyvä materiaali, jonka ominaisuudet eivät muutu ajan kuluessa tai kosteusolosuhteiden muuttuessa. Renkaiden vaarallisten aineiden pitoisuuksia rajoitetaan Euroopassa REACH-asetuksella sekä kansallisesti valtioneuvoston asetuksella romuajoneuvoista ja asetuksella vaarallisten aineiden käytön rajoittamisesta ajoneuvoissa (123/2015). PAH-yhdisteitä sisältäviä renkaita ei ole saanut valmistaa eikä saattaa markkinoille ts. maahantuoda, myydä tai luovuttaa vastikkeetta 1.1.2010 jälkeen.

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes) toteutti vuonna 2023 selvityksen autonrenkaiden ja alumiinivanteiden PAH-yhdiste- ja raskasmetallipitoisuuksista. Tutkimuksen mukaan Suomessa

myytävät tuotteet eivät käytännössä sisällä REACH-asetuksen tai romuajoneuvoasetuksen raja-arvot ylittäviä kiellettyjä aineita tai kemiallisia yhdisteitä.

Ympäristöriskin kannalta suurin osa PAH-yhdisteistä on hyvin niukkaliukoisia ja sitoutuu voimakkaasti maaperän hiukkasiin, erityisesti orgaaniseen ainekseen. Tämän vuoksi maaperäeliöt altistuvat niille todennäköisemmin ruuansulatuksen kautta kuin huokosveden kautta tapahtuvan suoran kosketuksen seurauksena.

Vallirakenne peitetään, päällystetään puhtaalla maa-aineksella ja muotoillaan jyrkäksi kaltevuudeltaan noin 1:1,4. Jyrkällä luiskakaltevuudella merkittävin osa sadevesistä kulkeutuu nopeasti pois pintavaluntana. Näin jyrkälle pinnalle ei synny pysyviä lätäköitä, vaikka rakenteeseen muodostuisi paikallisia painumia. Korkea ja jyrkkä vallirakenne myös kuivuu hyvin tuulen ja auringon vaikutuksesta, jolloin sadeveden imeytyminen rengasrakenteeseen ja edelleen pohjamaahan on merkittävästi pienempi kuin sademäärä.

Alueen hulevedet käsitellään ampumaradan lupapäätöksen määräysten mukaisesti. Renkaiden hyötykäytössä noudatetaan MARA-asetuksen etäisyysvaatimusta pohjaveteen (väh. 1 m) sekä talousvesikaivoihin (väh. 30 m) huomioimalla vuoteen 2024 saakka tehdyt havainnot vesipinnantasosta. Edellä mainituista syistä käytetyistä renkaista ei arvioida aiheutuvan päästöjä pintavesiin, maaperään tai pohjaveteen. Tämän vuoksi renkaiden hyötykäytöllä ei ole merkittäviä vaikutuksia ympäristöön. Toiminnassa ei synny viemäroitavia jätevesiä.

Melu, tärinä ja päästöt ilmaan

Hyödyntämisestä aiheutuvat päästöt ovat normaaleja maarakentamisessa syntyviä päästöjä ja kestävät vain maarakentamisen ajan. Päästöjä ilmaan ja melua aiheutuu työkoneiden pakokaasupäästöistä, käynti- ja peruutusäänistä ja työkoneiden liikkeistä aiheutuvasta pölyämisestä. Hyötykäytettävä materiaali eli käytöstä poistetut renkaat eivät pölyä. Maarakennustöiden päätyttyä varsinaisesta renkaiden hyötykäytöstä ei aiheudu päästöjä ilmaan.

Yleinen viihtyvyys ja ihmisten terveys

Yleiseen viihtyvyyteen ja terveyteen kohdistuvat vaikutukset liittyvät pääasiassa mahdolliseen pölyämiseen. Toiminnasta aiheutuvasta melusta ei arvioida aiheutuvan vaikutuksia lähimpiin häiriintyviin kohteisiin. Alueella tehdään myös muuta maarakentamista, eikä lupahakemuksen mukaisesta toiminnasta arvioida aiheutuvan melun lisääntymistä. Hyötykäytettävät renkaat sisältävät pieniä pitoisuuksia PAH-yhdisteitä. PAH-yhdisteet esiintyvät materiaaliin sitoutuneina, eivät liukene siitä helposti. Renkaat ovat maa-aineksella peitetyssä rakenteessa, jolloin suoraa kontaktia renkasiin ei ole.

Liikennöinnistä aiheutuvaa pölyämistä tarkkaillaan ja ehkäistään tarvittaessa kastelemalla liikennealueita. Pölyämisen arvioidaan olevan paikallista ja rajoittuvan hankealueeseen.

Luonto, luonnonsuojeluarvot ja rakennettu ympäristö

Rata-alueella tai sen välittömässä läheisyydessä ei ole suojeltuja luontokohteita tai arvokkaita kulttuurikohteita, joten toiminnan laajentamisella ei arvioida olevan vaikutusta luontoon tai rakennettuun ympäristöön. Alue ei kuulu harjijensuojeluohjelman piiriin eikä Natura 2000 kohteisiin. Lähin Natura 2000 -alue (FI0327006, Karjusuo) sijaitsee alueesta noin 1,8 km luoteeseen. Lähimmät muinaisjäännökset ovat 3,5 kilometrin päässä olevat Väärän Vastamäen nummen tervahaudat.

Arvio jätteen hyötykäytön yhteisvaikutuksista alueen muiden toimintojen kanssa

Ampumaradoilla haitta-aineiden kulkeutuminen maaperästä pintavesiin tapahtuu yleensä pintavalunnan mukana joko liukoisessa muodossa tai maapartikkeleihin sitoutuneena. Ampumatoiminnasta aiheutuu maaperään metalleja (luodit ja haulit) sekä PAH-yhdisteitä (savikiekkot). Ampumaradoilta pintavesiin kulkeutuvien haitta-aineiden tiedetään olevan pääasiassa metalleja. Savikiekkojen PAHyhdisteistä ei tehdyn tarkkailun perusteella ole aiheutunut merkittäviä vaikutuksia alueen pohjaveteen vesientarkkailun perusteella. Ampumaradan pilaantuneiden maiden poistaminen on luvitettu jo Hämeen ELY-keskuksen päätöksellä.

Hankkeesta aiheutuvat merkittävimmät mahdolliset ympäristövaikutukset ovat tavanomaiseen maarakentamiseen liittyviä vaikutuksia. Renkaat voivat sisältää PAH-yhdisteitä pieninä pitoisuuksina, mutta PAH-yhdisteiden liukoisuus on heikkoa, joten PAH-yhdisteet pysyvät hyvin sitoutuneina materiaaliin (renkasiin).

Kokonaiset renkaat tai rengasrouhe on pysyvä materiaali, jonka ominaisuudet eivät muutu ajan kuluessa tai kosteusolosuhteiden muuttuessa. Luvitettavan hankkeen eli renkaiden hyötykäytöllä sivuvalleissa ei täten arvioida lisäävän alueen ympäristövaikutuksia eikä hankkeesta arvioida muodostuvan yhteisvaikutuksia alueen muiden toimintojen ja näistä muodostuvien päästöjen kanssa.

TARKKAILU

Lopen ampumaradalla tarkkaillaan ampumaratatoiminnan ja RTA-Yhtiöt Oy:n ympäristölupapäätöksellä taustavalleissa tehtävää jätteen hyötykäytön vaikutuksia alueen pinta- ja pohjavesiin hyväksytyn tarkkailusuunnitelman mukaisesti. Renkaiden hyötykäytöstä mahdollisesti, mutta epätodennäköisesti, vesiin aiheutuvan riskin haitta-ainepäästöistä muodostavat PAH-yhdisteet.

Nykyisen tarkkailusuunnitelman mukaan PAH-yhdisteet analysoidaan neljä kertaa vuodessa hulevesialtaiden tulevasta ja lähtevästä päästä ja Erävisjärven ja Vahteristonlammien rantaan johtavien ojien purkupisteiltä. Lisäksi PAH-yhdisteet analysoidaan kerran vuodessa alueen neljästä pohjavesiputkesta.

Nykyisen vesientarkkailun arvioidaan olevan riittävä arvioitaessa hakemuksen mukaisesta jätteen hyötykäytöstä aiheutuvia päästöjä ja vaikutuksia.

Jätelain (646/2011) 120 §:n 2 momentin mukaan ympäristöluvanvaraisen jätteen käsittelytoiminnan harjoittajan on esitettävä lupaviranomaiselle suunnitelma jätteen käsittelyn seurannan ja tarkkailun järjestämisestä. Suunnitelma on toimitettu erillisenä liitteenä. Toimintaa tarkkaillaan ja toiminnasta raportoidaan valvovalle viranomaiselle suunnitelmassa esitetyn mukaisesti. Jätteenkäsittelyn seuranta- ja tarkkailusuunnitelmaa päivitetään tarvittaessa.

LUPAHAKEMUKSEN KÄSITTELY

Lausunnot

Hakemuksesta pyydettiin lausunnot Etelä-Hämeen ympäristöterveydeltä ja Hämeen ELY-keskukselta.

Etelä-Hämeen ympäristöterveys toteaa 13.5.2025 saapuneessa lausunnossaan, että terveydensuojeluviranomaisella ei ole ympäristölupahakemukseen liittyvästä lausunnosta erityistä huomautettavaa. Terveysuojeluviranomainen piti myönteisenä, että pohjavesitarkkailua

jatketaan tarkkailusuunnitelman mukaisesti paitsi pohjavesiputkista, myös ampumaradan talousvesikaivoista.

Hämeen ELY-keskus toteaa 17.4.2025 päivätyssä lausunnossaan mm. seuraavaa:

Hämeen ELY-keskus toteaa, että rengasjätteen käyttö vallien rakenteissa voidaan katsoa jätteen hyödyntämiseksi, mikäli hakemuksessa esitetyt välivallit ovat ampumaradan ympäristöluvassa edellytetyn mukaiset sekä välttämättömät toiminnan meluntorjunnan tai ampumaradan vaara-alueen pienentämisen takia. Jätettä tulee hyödyntää vain välttämättömän rakenteen tarvitsema määrä, eikä valleja tule rakentaa tarpeettoman korkeana tai leveänä. Tästä syystä maanpinnan korkotasoa tulee varmistaa mittaamalla, kun välivallien rakentamisalueella on tehty maa-aineksen poisto. Rakennettavien vallien maksimikorkeus tulee määrittellä ympäristöluvassa ja vallien toteutunut korkeus tulee varmistaa mittaamalla.

Asiassa annettavassa päätöksestä tulee käydä ilmi hyödynnettävän jätteen enimmäismäärä sekä maksimirakentamisaika, jona jätettä hyödynnetään. Rakentamisaika tulee määrittellä normaalin maarakentamisen vaatiman ajan mukaan. Vallien rakentamisen vaiheistuksesta on tarpeen laatia suunnitelma sekä esittää myös vallien yksityiskohtaiset, päivitetyt suunnitelmapiirustukset. Päätöksen valvontaa varten on suunnitelmat tarkoituksenmukaista määrätä toimitettavaksi tarkistettavaksi kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle hyvissä ajoin ennen rakentamisen aloittamista.

Hakemuksen liitteenä olevan näytteenottodokumentin mukaan MARA-asetukseen perustuen kierrätysrengasmateriaalista, rengasleikkeestä, otetaan kerättyjen renkaiden tonnimääräperusteisesti yksi kokoomanäyte 15 000 tn välein. Kokoomanäyte kerätään 2–4 erillisestä yksittäisestä renkaasta yhteen ja niistä kootaan/muodostetaan 5 kappaletta erillisiä näytteitä testattavaksi laboratorioon. Hämeen ELY-keskus toteaa, että ampumarata-alueella välivalleissa on tarkoitus hyödyntää kokonaisia renkaita 11 000 tonnia. Näin ollen renkaiden ympäristökelpoisuuden osoittamiseksi voitaisiin toimittaa vain yksi kokoomanäytteen tulos. Hämeen ELY-keskus pitää näytteenottotiheyttä vähäisenä, kun huomioidaan ettei kyseessä ole MARA-asetuksen mukainen hyödyntäminen. Hakemuksen mukaan renkaita tulee rakentamiskohteeseen Suomen Rengaskierrätys Oy:n terminaaleista eri puolilta Suomea. Hämeen ELY-keskus pitää esitettyä laadunhallintaa riittämättömänä. Ampumarata-alueelle rakennetaan useita välivalleja. Koska kyseessä ei ole MARA-asetuksen mukaisesta hyödyntämisestä vaan ympäristöluvallisesta kohteesta, tulisi kokonaisten renkaiden ympäristökelpoisuus ja PAH-pitoisuudelle asetettava raja-arvo selvittää erilliseen, kohdekohtaiseen riskinarvioon perustuen. Ympäristöluvassa on joka tapauksessa tarpeen määrätä, kuinka suurta rengaserää (tonneina) kohti on otettava kokoomanäyte ja mitä parametrejä näytteestä tulee määrittää sekä mitkä ovat raja-arvot hyödynnettävälle rengasjätteelle. Viittaus MARA-asetuksen noudattamiseen ei ole riittävä ympäristölupamääräys. Rengasjätteen laatu tulee lisäksi olla tutkittu ennen kuin se vastaanotetaan ampumaradan alueelle. Hämeen ELY-keskus toteaa, ettei renkaita saa vastaanottaa lainkaan, mikäli niiden laatua ei ole tutkittu tai laatu ei vastaa päätöksessä annettavia laadullisia kriteereitä.

Hakemuksessa haetaan ympäristönsuojelulain 199 § mukaista toiminnan aloittamista mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta. Ympäristönsuojelulain (527/2014) 199 §:n mukaan lupaviranomainen voi perustellusta syystä ja edellyttäen, ettei täytäntöönpano tee muutoksenhakua hyödyttömäksi, luvan hakijan pyynnöstä lupapäätöksessä määrätä, että toiminta voidaan muutoksenhausta huolimatta aloittaa lupapäätöstä noudattaen, jos hakija asettaa hyväksyttävän vakuuden ympäristön saattamiseksi ennalleen lupapäätöksen kumoamisen tai lupamääräyksen muuttamisen varalle. Vakuus on asetettava ympäristöluvassa osoitetun valvontaviranomaisen eduksi ennen toiminnan aloittamista. Hämeen ELY-keskus katsoo, että toiminnanharjoittajan on hakemuksessa esitettävä riittävä vakuus koskien toiminnan aloittamista. Jätteen varastointia koskevaa vakuutta ei ole tarpeen asettaa, sillä hakemuksen mukaan renkaita ei välivarastoida alueella ennen hyödyntämistä.

Kun renkaiden hyödyntäminen tehdään ympäristölupahakemukseen ja ympäristöluvassa annettaviin määräyksiin perustuen ja jäteasetuksen (978/2021) 28 §:ssä vaaditun vähimmäisperiaatteen mukaisesti, voidaan katsoa, että kyseessä aito jätteen hyödyntämistoiminta.

Kuuleminen

Kuuleminen on hallintolain 34 §:n 5 kohdan nojalla jätetty toimittamatta, koska hakemuksella ei ole katsottu olevan vaikutuksia muihin kuin luvanhakijaan, eikä asianosaisia näin ollen ole. Ampumaradalle on jo aiemmin myönnetty lupa suojarakenteiden, kuten välivallien, rakentamiseen ampumaratatoiminnan ympäristöluvassa, ja nyt käsitelty asia koskee ainoastaan renkaiden käyttöä vallien sisäarakenteissa.

Hakijan kuuleminen ja vastine

Hakijalle on toimitettu vastinepyyntö Hämeen ELY- keskuksen lausunnosta 17.4.2025.

Hakija on toimittanut 13.5.2025 saapuneen vastineen.

Hakija toteaa vastineessaan mm. seuraavaa:

Vastine Hämeen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen lausuntoon

Ennen välivallien rakentamista mahdollisesti vallien alapuolinen pilaantunut maa poistetaan, maanpinnan tasoja ja leikkauspintoja tasataan tai täytetään maa-aineksella rakentamisen vaatimassa laajuudessa. Rakentamispohjan pinnantasot mitataan suunnitelman mukaiseksi. Myös valmiit vallirakenteet ja renkaiden hyötykäyttöalueet mitataan rakentamisen aikana ja jälkeen. Välivallien rakentamiskorkeus määräytyy poliisihallituksen määrittämän turvallisuuden eli harhaluotien tai kimmokkeiden vaaran estämiseksi. Poliisihallituksen määrittelemän mukaan vallin minimikorkeus tulee olla 4 m ampumapaikan tasosta mitattuna.

Vallit rakennetaan tähän korkeuteen siinä laajuudessa kuin se rakennusteknisesti on edellytettyä. Vallirakenteen tulee olla riittävän leveä, että rengastäyttö ja maa-aines pysyvät paikallaan. Vallirakenteen on määrittänyt FISE PV -vaativuusluokan infrarakentamisen geo- ja pohjarakennesuunnittelija.

Lupahakemuksen liitteenä esitettyjen suunnitelmapiirustuksien mukaisia välivallien korkoja on tarpeen tarkistaa ja päivittää, sillä koroissa on havaittu virheitä. Rakennussuunnitelma ja piirustukset päivitetään ja toimitetaan valvovalle viranomaiselle hyväksyttäväksi ennen jätteen hyötykäytön aloitusta. Päivitys tehdään Poliisihallituksen määrittelemän vallien minimikorkeus sekä lupamääräykset huomioiden. Lisäksi päivityksessä esitetään tarkemmin välivallirakenteiden maksimikorkeus sekä maanpinnan taso. Muutokset välivallien korkoihin eivät vaikuta renkaiden arvioituun hyötykäytettävään määrään. Vastineen erillisenä esitetään ympäristöviranomaisen lausuma ampumaradan ympäristöluvan selventämisestä. Selventäminen koskee 300 ja 150 metrin ampumaratojen sijoituspaikkoja sekä uutta pienoishirvirataa. Näiltä osin renkaiden hyötykäyttö rakenteissa on myös luvan mukaista. Lupahakemuksen liitteenä esitetyissä piirustuksissa radat on esitetty lausuman mukaisesti.

ELY-keskus esittää lausunnossaan, että hakemuksesta annettavassa päätöksessä tulisi käydä ilmi hyödynnettävän jätteen enimmäismäärä ja maksimirakentamisaika. Lopen ampumarata-alueelle RTA-Yhtiöt Oy:lle myönnettyssä jätteiden hyötykäytön ympäristölupapäätöksessä ampumaradan suojavalleissa jätteiden hyödyntäminen tulee saattaa loppuun vallissa 1 31.12.2026 ja vallissa 2 30.6.2030 mennessä. Lopen Ampumaratyhdistys ry:n lupapäätöksessä meluntorjuntarakenteiden

on edellytetty olevan valmiita 31.12.2032 mennessä. Jotta ampumaradat voidaan ottaa käyttöön, edellyttää se, että sekä radan viereiset sivuvallit että radan päätyyn tuleva suojavalli on rakennettu. Tämän vuoksi Lopen Ampumaratayhdistys ry esittää maksimirakentamisajaksi 31.12.2032. Ensisijaisena tavoitteena on kuitenkin rakentaa välivallit nopeammalla aikataululla ja todennäköisesti vuosien 2025-2026 aikana.

ELY-keskuksen näkemyksen mukaan rakentamisen vaiheistuksesta on tarpeen laatia suunnitelma yksityiskohtaisine suunnitelmapiirustuksineen. Välivallit ovat hyvin yksinkertaisia rakenteita, jotka eivät lupahakemuksessa esitettyjen leikkauskuvien mukaisesti edellytä erityisiä rakenteita esim. tukirakenteita, vaan ne koostuvat pohjamaan päälle tehtävästä täytöstä (renkaat) ja peittomateriaalista. Välivalleista ei tämän vuoksi ole tarpeen laatia yksityiskohtaisia suunnitelmapiirustuksia tai rakentamisen vaiheistuksen suunnitelmia. Lupahakemuksen liitteenä esitetyt piirustukset päivitetään ja toimitetaan valvovalle viranomaiselle hyväksyttäväksi ennen jätteen hyötykäytön aloittamista.

Rakentamiselle on esitetty määräaika 31.12.2032 mennessä. Rakentaminen tehdään siten vaiheittain alueen yleistilanteen rakentamisen ja materiaalien saatavuuden perusteella. Siten ei ole perusteltua esittää tarkempaa rakentamisvaiheistusta tai aikataulua. Rengastäytöt peitetään maa-aineksella pengertäytöjen valmistuttua. Peittokerrosta ei ole tarpeen toteuttaa erityisen nopeasti pengertäytön valmistuttua, sillä renkaat eivät pölyä ja niiden tiedetään olevan hyvin inerttejä, jolloin sade- ja suotovedet eivät käytännössä liuota niistä haitallisia aineita. Peittokerrokset tehdään rakentamisen kannalta järkevässä vaiheessa, tullaan tekemään kuitenkin mahdollisimman pian pengertäytön valmistuttua, jotta rata-alueita päästään käyttämään.

ELY-keskuksen näkemyksen mukaan hyödynnettävien renkaiden näytteenottotiheys on liian vähäinen ja laadunhallinta riittämätön, koska kyseessä ei ole hyötykäyttö MARA-ilmoituksella ja koska hankealueelle tulee hyödynnettäväksi renkaita eri puolelta Suomea. Käytetyt renkaat voivat sisältää pieniä pitoisuuksia PAH-yhdisteitä. Käytettyjen renkaiden sisältämät haitta-ainepitoisuudet eivät ole paikkakuntakohtaisia, vaan renkaiden PAH-yhdisteiden pitoisuuden tiedetään olevan vähäinen ja tasalaatuista. Renkaiden näytteenotto ja näytteiden analysointi on toteutettu MARA-asetuksen mukaisesti. MARA-asetuksen valmistelussa on otettu huomioon riittävä rengasjätteen näytteenottotiheys, jotta renkaiden sisältämät haitta-aineiden pitoisuudet saadaan selvitettyä riittävällä tarkkuudella. Renkaiden hyötykäyttö pyrittiin alun perin toteuttamaan MARA-ilmoituksella, mutta Hämeen ELY-keskus jätti ilmoituksen käsittelemättä. Käsittelemättä jättämistä perusteltiin jätteen hyötykäytön laajuudella ja hyötykäyttökohteella, jossa tehdään muutakin jätteen hyötykäyttöä. Perusteluissa ei esitetty, että näytteenotto ja laadunvarmistus olisi tehty MARA-asetuksen vaatimuksista poiketen tai riittämättömästi. Näytteenoton kannalta ei ole merkitystä sillä, tehdäänkö jätteen hyötykäyttö MARA-ilmoitusmenettelyllä vai ympäristöluvalla, kun kyseessä on MARA-asetuksen mukainen jätemateriaali.

VIRANOMAISEN RATKAISU

Lopen kunnan ympäristönsuojeluviranomaisena ympäristö- ja rakennuslautakunta on tarkastanut hakemuksen ja siitä saadut lausunnot. Lautakunta toteaa, että hakemuksessa on pääosin riittävästi selvitetty haetun toiminnan vaikutuksia ympäristölle ja asutukselle.

Ympäristö- ja rakennuslautakunta päättää myöntää Lopen ampumaratayhdistys ry:lle ympäristönsuojelulain 27 §:n mukaisen ympäristöluvan Lopen ampumaratayhdistykselle renkaiden maanrakennushyötykäytölle ampumaratojen sivu- ja välivalleissa tilalla Ruutila (kiinteistötunnus 433-413-12-20).

LUPAMÄÄRÄYKSET

Toiminta (YSL 48 §, 52 §, 58 §, JL 8 §)

1. Väli- ja sivuvallien rakentamisessa saa hyödyntää hakemuksen mukaisesti kokonaisia renkaita. Muita jätteitä rakentamisessa ei saa hyödyntää.
2. Kiinteistöillä saa harjoittaa tämän luvan mukaista toimintaa arkisin maanantaista perjantaihin, pois lukien yleiset juhlapyhät, klo 6.00–18.00. Satunnaisesti töitä saa tehdä klo 21 asti. Rakentaminen, jossa jätettä hyödynnetään, on toteutettava 31.12.2032 mennessä.

Jätteiden käsittely ja hyödyntäminen (YSL 52 §, 58 §, JL 13 §, JA 12 §, YSA 2 §, KPA 3 §)

3. Hakemuksen mukaisia kokonaisia renkaita saa vastaanottaa ja hyödyntää väli- ja sivuvallien maarakentamisessa enintään noin 15 000 tonnia. Määrä perustuu esitettyyn arvioon (noin 11 000 tonnia), eikä se saa olennaisesti ylittyä ilman valvontaviranomaisen hyväksyntää. Renkaita ei saa käyttää ampumaratojen taustavalleissa.
4. Ampumaradan välivallissa hyödynnettävien käytettyjen renkaiden on täytettävä ympäristökelpoisuuden osalta seuraavat raja-arvot:
 - 16 prioriteetti-PAH-yhdisteen summapitoisuus saa olla enintään **30 mg/kg** kuivapainosta.
 - Naftaleenin pitoisuus saa olla enintään **5 mg/kg** kuivapainosta.

Renkaista on otettava ja analysoitava vähintään kaksi kokoomanäytettä jokaista noin 11 000 tonnin kokonaiserää kohden. Kokoomanäytteet muodostetaan useista osanäytteistä, jotka otetaan alueelle toimitetuista renkaista. Kokoomanäytteistä analysoidaan PAH-yhdisteet akkreditoidussa laboratoriossa.

Hyödynnettävien renkaiden on lisäksi oltava ehjiä, puhtaita ja vapaita muista jätteistä (esimerkiksi metallivanteista, maasta tai nesteistä). Renkaista on tarvittaessa esitettävä analyysitodistus tai muu luotettava selvitys, josta käy ilmi, että ne täyttävät edellä mainitut raja-arvot. Todistukset ja selvitykset on säilytettävä vähintään 7 vuoden ajan ja esitettävä pyydetessä valvontaviranomaiselle.

5. Vastaanotettuja renkaita saa varastoida luvan mukaisen toiminnan aloitettua korkeintaan 4 kuukautta, jos niitä ei poikkeavan tilanteen takia saada varastoitua suoraan välivallisiin.
6. Renkaita saa hyödyntää vain välivallirakenteen rakentamisen, kantavuuden ja kestävyyskannalta tarpeellisen määrän. Valleja ei tule rakentaa tarpeettoman korkeina tai leveinä. Lupahakemuksen liitteenä esitetyt piirustukset tulee päivittää ja toimittaa valvovalle viranomaiselle hyväksyttäväksi ennen jätteen hyötykäytön aloittamista.
7. Hyödynnettävä jäte on peitettävä riittävän paksulla maa- ja kiviaineskerroksella niin, että peittorakenteen paksuus on vähintään 0,5 metriä. Peittorakenne tulee tehdä pilaantumattomista maa-aineksista, joiden haitta-ainepitoisuudet alittavan valtioneuvoston asetuksen (214/2007) mukaisten kynnysarvojen tason.
8. Vallien alta poistetut pilaantuneeksi luokiteltavat maa-ainekset tulee käsitellä HAMELY/2099/2024-päätöksen mukaisesti.

Päästöt vesiin (YSL 7 §, 11 §, 16 §, 17 §, 52 §, 66 §)

9. Hyötykäytettävää materiaalia on käsiteltävä niin, ettei käsittelystä aiheudu suoto- ja hulevesien kulkeutumisen kautta ympäristön roskaantumista, maaperän tai pohjaveden pilaantumisen vaaraa tai muuta haittaa tai vaaraa terveydelle tai ympäristölle.
10. Renkaiden hyötykäytössä on noudatettava vähintään yhden metrin etäisyyttä ylimpään havaittuun pohjaveden pintaan sekä vähintään 30 metrin etäisyyttä talousvesikaivoihin.

Päästöt ilmaan (YSL 52 §, NaapL 17 §)

11. Toiminnan ja työmaaliikenteen aiheuttamia pölypäästöjä ja niiden leviämistä tulee rajoittaa sijoittamalla päästölähteet ympäristön kannalta parhaan käytännön mukaisesti sekä käyttämällä muuta parasta käyttökelpoista tekniikkaa edustavia pölypäästöjä vähentäviä menetelmiä. Kuljetukset, lastaaminen ja lastin purkaminen sekä alueiden kunnossapito tulee toteuttaa siten, että haitallinen pölyäminen voidaan tehokkaasti estää. Tarvittaessa pölynsidonnassa on käytettävä kastelua.

Melu ja ääni (YSL 52 §, NaapL 17 §)

12. Toiminnasta ei saa aiheutua meluhaittaa lähimmissä melulle altistuvissa kohteissa. Asumiseen käytettävillä alueilla melutaso ei saa ylittää ulkona melun päiväajan A-painotetun ekvivalenttitason (LAeq) tavoitearvoa (klo 07-22) 55 dB eikä yöajan 50 dB:n tavoitearvoa (klo 22-07). Vastaavasti loma-asumiseen käytettävillä alueilla melutaso ei saa ylittää ulkona päiväohjearvoa 45 dB (LAeq) eikä yöohjearvoa 40 dB (LAeq). Tarvittaessa melutaso on mitattava valvontaviranomaisen niin erikseen vaatiessa.

Varastointi (YSL 7 §, 16 §, 17 §, 52 §, NaapL 17 §)

13. Alueella mahdollisesti säilytettävien polttoainesäiliöiden on oltava 2-vaippaisia tai polttoainesäiliö on sijoitettava katettuun suoja-altaaseen. Altaan tilavuuden tulee olla suurempi kuin varastoitavan nesteen suurin määrä. Työkoneiden tankkaukset on suoritettava siten, että vuodot maaperään estetään. Polttoainesäiliön täyttöputken on oltava lukittu, kun alueella ei työskennellä.

Häiriötilanteet ja muut poikkeukselliset tilanteet (YSL 7 §, 15 §, 16 §, 17 §, 52 §, 134 §)

14. Vahinko- ja onnettomuustilanteiden varalle on alueella oltava riittävä määrä öljynimeytysmateriaalia saatavilla. Ympäristöön päässeet polttoaineet ja muut ympäristölle haitalliset aineet on kerättävä välittömästi talteen. Polttoaine- tai öljyvuodoista tulee ilmoittaa pelastuslaitokselle ja Lopen ympäristönsuojeluun. Maaperän pilaantumiseen johtaneista polttoaine- ja öljyvuodoista tulee lisäksi ilmoittaa Hämeen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle.

Muut toimet, joilla ehkäistään, vähennetään tai selvitetään pilaantumista, sen vaaraa tai pilaantumisesta aiheutuvia haittoja

15. Vallirakentamisen aikaiset työvaiheet on tehtävä siten, ettei toiminnasta aiheudu pöly- tai meluhaittaa, maaperän, pinta- tai pohjavesien pilaantumisvaaraa, epäsiisteyttä, ympäristön roskaantumista, viihtyisyyden vähenemistä tai muuta haittaa tai vaaraa ympäristölle tai alueella työskenteleville. Alueen yleisestä siisteydestä on huolehdittava. Kaikissa työvaiheissa on käytettävä parasta käyttökelpoista tekniikkaa ja noudatettava ympäristön kannalta parasta käytäntöä.
16. Luvan saajan on nimettävä vastuuhenkilö toiminnan asianmukaista hoitoa, käyttöä, käytöstä poistamista ja niihin liittyvää toiminnan seurantaa ja tarkkailua varten. Vastuuhenkilön on oltava toiminnanharjoittajan palveluksessa ja hänellä on oltava tehtävien hoitamiseksi riittävä ammattitaito. Henkilön nimi ja yhteystiedot on toimitettava Lopen ympäristönsuojeluviranomaiselle ennen toiminnan aloittamista. Mikäli vastuuhenkilö vaihtuu luvan voimassaoloaikana, tulee uuden henkilön nimi ja yhteystiedot ilmoittaa Lopen ympäristönsuojeluviranomaiselle.

Tarkkailu- ja raportointimääräykset

17. Mikäli hyödynnettävässä maa-aineksessa on viitteitä mahdollisesta pilaantuneisuudesta, esimerkiksi poikkeava haju tai ulkonäkö, sitä ei saa vastaanottaa valleihin.
18. Hyödyntämiseen tuotava jäte on tarkastettava kuormia vastaanottaessa ja purettaessa, ja niistä on pidettävä kirjaa. Jos jätteen laatu ei ole tässä ympäristölupapäätöksessä hyväksytyn mukainen, on jäte viipymättä toimitettava laitokselle, jonka ympäristöluvassa kyseisen jätteen vastaanotto tai käsittely on hyväksytty, tai jäte on palautettava jätteen haltijalle.
19. Vuosittain kesäaikaan on tarkastettava vallirakenteiden ympäristöt, joihin on tuotu maa-aineksia muualta, mahdollisten haitallisten vieraslajikasvien leviämisen havaitsemiseksi. Haitalliset vieraslajikasvit on poistettava tarvittaessa juurineen ennen siementen kehittymistä ja hävitettävä asianmukaisesti. Tarkkailua on jatkettava viiden vuoden ajan vallirakenteiden valmistumisen jälkeen.
20. Pintavesien laatua tulee tarkkailla neljä kertaa vuodessa vesienkäsittelyjärjestelmän tulevasta ja lähtevästä vedestä sekä vesistö tarkkailupisteiltä HP1 ja HP2. Näytteistä tulee analysoida lämpötila, pH, sähkönjohtavuus, alkaliniteetti, sameus, kiintoaine, DOC, kalsium, sulfaatti, kloridi, fluoridi, metallien (Al, As, Ba, Br, Cd, Co, Cr, Cu, Hg, Mo, Ni, Pb, Sb, Se, Zn, V) kokonais- ja liukoiset pitoisuudet, PAH-yhdisteet, PCB-yhdisteet sekä öljyhiilivedyt (C10–C40). Lisäksi tulee laskea lyijyn biosaatava pitoisuus. Näytteet tulee ottaa vallien rakentamisen ja käytön aikana. Tarkkailua voidaan tarkentaa tai muuttaa valvontaviranomaisen hyväksymällä tavalla. Jos tuloksissa ilmenee selkeitä poikkeamia aikaisempiin tuloksiin verrattuna, ne tulee toimittaa valvontaviranomaiselle kahden viikon kuluessa analyysitulosten valmistumisesta. Mikäli poikkeamia ei havaita, tarkkailutulokset toimitetaan koosteena vuosiraportoinnin yhteydessä vuosittain helmikuun loppuun mennessä. Tarkkailu ja raportointi voidaan toteuttaa alueen muun ympäristölupiin perustuvan pintavesitarkkailun yhteydessä.
21. Mittaukset ja näytteiden otto sekä analysointi on suoritettava standardien (CEN, ISO, SFS tai vastaavan tasoinen kansallinen tai kansainvälinen yleisesti käytössä oleva standardi) mukaisesti. Näytteenottajalla on oltava tehtävän edellyttämä riittävä pätevyys. Tulosten raportoinnissa on esitettävä käytetyt menetelmät ja niiden mittausepävarmuus sekä arvio tulosten edustavuudesta.
22. Luvan mukaisesta toiminnasta, päästöistä ja jätteistä on pidettävä kirjaa. Lopen ympäristönsuojeluun on vuosittain helmikuun loppuun mennessä toimitettava vuosiraportti, josta käy ilmi vähintään seuraavat asiat:
 - Tämän luvan mukaisessa maarakentamisessa hyödynnettyjen renkaiden määrä
 - Häiriöt, poikkeukselliset tilanteet ja onnettomuustilanteet sekä niiden johdosta tehdyt toimenpiteet ja otetut tarkkailunäytteet
 - Tulokset hyödynnettävän jätteen laadunvarmistustutkimuksista
 - Vesientarkkailun raportointi
23. Työn valmistumisen jälkeen on Lopen ympäristönsuojeluviranomaiselle toimitettava raportti, josta ilmenee:
 - Työn kesto
 - Hyödynnetyn renkaiden määrä ja niistä tehtyjen analyysien tulokset.
 - Merkittävät päästöt
 - Häiriötilanteet ja onnettomuudet

Raportti on toimitettava kuukauden kuluessa työn päättymisestä Lopen ympäristönsuojeluviranomaiselle. Jätteiden mahdolliset siirtoasiakirjat on esitettävä pyydettyäessä.

Toiminnan muuttaminen, keskeyttämien tai lopettaminen (YSL 52, 62 ja 94 §, JL 8 ja 13 §)

24. Toiminnan valvonnan ja päästöjen lisääntymisen kannalta merkittävistä muutoksista tai toiminnan keskeyttämisestä on viipymättä ilmoitettava kirjallisesti kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle. Toiminnan loputtua radan pitäjän on puhdistettava alue jätteistä ja rakenteista. Samalla on selvitettävä maaperän tila ja tarvittaessa puhdistettava alue ELY-keskuksen hyväksymällä tavalla. Luvan saajan tulee viimeistään kuusi kuukautta ennen toiminnan lopettamista esittää valvontaviranomaisen käsiteltäväksi yksityiskohtainen suunnitelma toiminnan lopettamiseen liittyvistä maaperän-, pohja- ja pintavesiensuojelua sekä jätehuoltoa koskevista toimista ja lopettamisen jälkeisestä ympäristön tilan tarkkailusta.

RATKAISUN PERUSTELUT

Lupaharkinnan perusteet ja luvan myöntämisen edellytykset

Kun toimintaa harjoitetaan tässä päätöksessä esitetyllä tavalla ja noudatetaan annettuja määräyksiä, toiminta täyttää ympäristönsuojelulain ja jätelain sekä niiden nojalla annettujen asetusten vaatimukset sekä ne vaatimukset, jotka luonnonsuojelulaissa ja sen nojalla on säädetty.

Lopen ampumaradalla on toistaiseksi voimassa oleva ympäristölupa. Lupaharkinnassa on otettu huomioon voimassa oleva kunnan ympäristölupa ampumaratatoiminnalle sekä hankealueella oleva RTA-Yhtiöt Oy:n voimassa oleva ympäristölupa jätemateriaalien hyödyntämiseksi ampumaradan suojavalleissa (ESAVI/16493/2021).

Toiminnasta ei aiheudu terveyshaittaa, merkittävää ympäristön pilaantumista tai sen vaaraa, erityisten luonnonolosuhteiden huonontumista, vedenhankinnan tai yleiseltä kannalta muun tärkeän pohjaveden käyttömahdollisuuden vaarantumista toiminnan vaikutusalueella eikä eräistä naapuruussuhteista annetussa laissa tarkoitettua kohtuutonta rasitusta naapureille. Määräyksiä annettaessa on otettu huomioon toiminnan aiheuttama pilaantumisen todennäköisyys ja onnettomuusriski sekä alueen kaavamääräykset. (YSL 6 §, 16 §, 17 §, 49 §, ja 52 §, YSA 15 §, JäteL 13 § ja 19 § ja NaapL 4 § ja 17 §)

Uusiomateriaalien hyödyntäminen neitseellisten maa-ainesten sijasta edistää kestävästä kehitystä, kiertotaloutta ja luonnonvarojen säästeliästä käyttöä, mikä on ympäristönsuojelulain tavoitteiden mukaista. (YSL 48 §)

Lopen ympäristö- ja rakennuslautakunta katsoo, että annetut lupamääräykset ovat tarpeen, jotta toiminta täyttää ympäristönsuojelulaissa ja jätelaissa sekä niiden nojalla annetuissa asetuksissa mainitunlaiselle toiminnalle asetetut vaatimukset.

Vastaus Hämeen ELY-keskuksen lausuntoon

Lausunnossa esitetyt seikat on huomioitu ympäristölupapäätöksessä seuraavasti:

Maksimirakentamisaika on kirjattu lupamääräykseen 2. Näytteenottoja on määrätty toteutettavaksi laajemmin kuin hakemuksessa ja valtioneuvoston asetuksessa jätteiden hyödyntämisestä maarakentamisessa (MARA-asetus); tarkemmat vaatimukset on kirjattu määräykseen 4.

Lupamääräyksessä 6 on täsmennetty, että vallirakenteiden tulee olla vain toiminnan kannalta tarpeellisen korkuisia ja levyisiä. Lisäksi rakentamissuunnitelma ja piirustukset on toimitettava valvovalle viranomaiselle hyväksyttäväksi ennen hyödyntämistoiminnan aloittamista, jotta asiasta voidaan varmistua.

ELY-keskuksen lausunnon mukaisesti toiminnan aloittamiselle mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta on asetettu vakuus ympäristön saattamiseksi ennalleen tarvittaessa.

Yksityiskohtaiset perustelut lupamääräyksille

Alueen rakentamisessa voidaan hyödyntää mineraalista jätettä ja pilaantumaton maa-ainesta korvaamaan neitseellisiä raaka-aineita. (Määräys 1)

Toiminta-aika on hyväksytty hakemuksen mukaisena. Arkipyhäisin toiminta ei ole sallittua. (Määräys 2)

Jätteiden kertavarastointimääriä on rajoitettu, koska kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen toimivallassa on myöntää ympäristölupa käsittelemättömien ja käsiteltyjen betoni- ja tiilijätteiden käsittelyyn ja varastointiin yhteensä alle 50 000 tonnia ja muiden jätteiden yhteensä alle 20 000 tonnia. (Määräys 3)

Kaatopaikoista annetun valtioneuvoston asetuksen (331/2013) mukaan kaatopaikkana ei pidetä alle kolmen vuoden pituista jätteen varastointia ennen sen hyödyntämistä tai esikäsittelyä eikä alle vuoden pituista jätteen varastointia ennen sen loppukäsittelyä. (Määräys 5)

Jätteistä annetun valtioneuvoston asetuksen (179/2012) 12 §:n mukaan sen, joka hyödyntää jätettä sijoittamalla tai levittämällä sitä maahan, on käytettävä jätettä vain maarakenteen tasauksen, kantavuuden ja kestävyuden kannalta tarpeellinen määrä tai siten, että sen käyttö muutoin vastaa mahdollisimman tarkasti tarvetta (Määräys 6)

Pintarakenteen on oltava riittävän paksu ja se on rakennettava puhtaista maa-aineksista, jotta täyttörakenteen jättejakeista ei aiheudu vaaraa tai haittaa. (Määräys 7)

Ympäristönsuojelulaissa on säädetty maaperän ja pohjaveden pilaamiskiellot. Maarakentamisessa ei saa käyttää pilaantumisen vaaraa aiheuttavaa jätettä tai ainetta. (Määräykset 8, 9, 10)

Jätteiden ja maa-ainesten hyödyntämisalueella muodostuu oletettavasti vallirakenteessa hyödynnettävistä materiaaleista suotautuvaa vettä, joka saattaa sisältää materiaaleista liukenevia haitallisia aineita ja kiintoainesta. Materiaaleista suotautuvan veden lisäksi alueelle kertyy hulevesiä. Vesien johtamiseen liittyvillä määräyksillä ehkäistään toiminnasta syntyvien suoto- ja hulevesien maaperään sekä pinta- ja pohjaveteen kohdistuvia mahdollisia haitallisia vaikutuksia. (Määräykset 9, 10)

Pölyämisen rajoittaminen on tarpeen naapuruussuhdelain 17 §:n nojalla. (Määräys 11)

Melun leviäminen asutuksen suuntaan tulee estää parhaalla käyttökelpoisella tavalla. (Määräys 12)

Polttoaineet ja vaaralliset jätteet on varastoitava siten, että päästöt maaperään ja pohjaveteen voidaan estää. (Määräys 13)

Jos toiminnasta aiheutuu tai uhkaa välittömästi aiheutua ympäristön pilaantumista, toiminnanharjoittajan on viipymättä ryhdyttävä tarpeellisiin toimenpiteisiin pilaantumisen ehkäisemiseksi tai jos pilaantumista on jo aiheutunut, sen rajoittamiseksi mahdollisimman

vähäiseksi. Alueella on oltava saatavilla riittävästi imeytysmateriaalia. Vahinko- tai onnettomuustilanteessa voidaan polttonesteen leviäminen ympäristöön estää tehokkaasti imeyttämällä sitä siihen tarkoitukseen suunniteltuun materiaaliin. (Määräys 14)

Jätelain 13 §:n mukaan jätteiden hyödyntämis- tai käsittelypaikkaa on hoidettava siten, ettei siitä aiheudu vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle, haju- tai meluhaittaa, viihtyisyyden vähenemistä, maaperän pilaantumista, ympäristön roskaantumista, yleisen turvallisuuden heikentymistä tai muuta siihen rinnastettavaa kyseiselle toiminnalle ominaista haittaa. (Määräys 15)

Jätelain 141 §:n mukaan jätteenkäsittelylaitoksen tai -paikan toiminnanharjoittajan on nimettävä vastuuhenkilö toiminnan asianmukaista hoitoa, käyttöä, käytöstä poistamista ja niihin liittyvää toiminnan seuranta ja tarkkailua varten. Vastuuhenkilön on oltava toiminnanharjoittajan palveluksessa ja hänellä on oltava tehtävien hoitamiseksi riittävä ammattitaito. Toiminnanharjoittajan on huolehdittava vastuuhenkilön riittävästä koulutuksesta. (Määräys 16)

Jos maa-aineksen haju tai ulkonäkö on epäilyttävä, on hyödyntäjä tai jätteen haltija velvollinen selvittämään maa-aineksen hyötykäyttökelpoisuuden. (Määräys 17)

Kuormien tarkistamisella varmistetaan, ettei hankealueelle tuoda muita kuin tässä päätöksessä hyväksytyjä jätejakeita. Vastaanotettavien kuormien kirjanpidolla seurataan tuotavien materiaalien määrää ja alkuperää. Vastaanotettavaksi soveltumattomien jätteiden poistamisella varmistetaan, että toiminnasta ei aiheudu terveys- tai ympäristöhaittaa. Jätelain 31 §:n mukaan kuljetuksen suorittajan on palautettava jäte sen haltijalle, jos jätettä ei oteta paikassa vastaan. (Määräys 18)

Vieraslajien riskien hallinnasta annetun lain 4 §:n mukaan kiinteistön omistajan tai haltijan on huolehdittava kohtuullisista toimenpiteistä kiinteistöllä esiintyvän unionin luetteloon kuuluvan tai kansallisesti merkityksellisen haitallisen vieraslajin hävittämiseksi tai sen leviämisen rajoittamiseksi, jos haitallisen vieraslajin esiintymästä tai sen leviämisestä voi aiheutua merkittävää vahinkoa luonnon monimuotoisuudelle taikka vaaraa terveydelle tai turvallisuudelle. (Määräys 19)

Hulevesien tarkkailu on katsottu tarpeelliseksi, sillä toiminta saattaa aiheuttaa kiintoaine- ja ravinnekuormitusta. Öljyhiilivetyjen pitoisuuksia on syytä seurata, jotta voidaan varmistua, ettei kenttäalueelta tai työkoneista tule päästöjä ympäristöön. Ulkopuolisen asiantuntijan käytöllä näytteenotossa varmistetaan niiden luotettavuus. (Määräykset 20, 21)

Valvontaviranomaisella on oikeus saada säädösten ja määräysten valvontaa ja tehtävien hoitamista varten tarpeelliset tiedot. Raportointia ja kirjanpitoa koskevat määräykset ovat tarpeen valvonnan toteuttamiseksi. Jätelain 118 §:ssä on säädetty kirjanpitovelvollisuudesta, joka koskee mm. ympäristöluvanvaraista jätteen käsittelytoimintaa. (Määräykset 22, 23)

Ympäristönsuojelulain 52 §:n mukaan ympäristöluvassa on annettava tarpeelliset määräykset toiminnan lopettamisen jälkeisestä alueen kunnostamisesta ja päästöjen ehkäisemisestä sekä muista toiminnan lopettamisen jälkeisistä toimita. Lopettamisesta ilmoittaminen on tarpeen, jotta voidaan varmistua luvan velvoitteiden täyttämisestä. (Määräys 24)

LUVAN VOIMASSAOLO

Tämä päätös on voimassa toistaiseksi.

Mikäli toiminnassa tapahtuu olennainen muutos, on toiminnalle haettava uusi ympäristölupa.

PÄÄTÖKSEN TÄYTÄNTÖÖNPANO

Päätös on täytäntöönpanokelpoinen ja toiminnan voi aloittaa, kun päätös on lainvoimainen.

Hakemuksen mukainen toiminta voidaan aloittaa lupapäätöksen mukaisesti mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta, koska täytäntöönpano ei tee muutoksenhakua hyödyttömäksi ja päätöksen täytäntöönpanolla muutoksenhausta huolimatta ei voi katsoa olevan haitallisia ympäristövaikutuksia. Muutoksenhakutuomioistuimien voi kieltää päätöksen täytäntöönpanon.

Täytäntöönpano ei tee muutoksenhakua hyödyttömäksi, koska alueella on voimassa oleva ampumaratalupa, joka sisältää luvan tarvittavien suojarakenteiden, kuten välivallien, rakentamiseen. Nyt kyseessä olevalla ympäristöluvalla mahdollistetaan ainoastaan renkaiden hyödyntäminen näiden sallittujen vallirakenteiden sisällä, eikä kyse ole toiminnan laajentamisesta. Lisäksi nykyiset vallien korkeudet eivät täytä ampumatoiminnan turvallisuusvaatimuksia. Välivallien ja sivuvallien korottaminen on edellytetty tehtäväksi poliisin lausunnon perusteella.

Luvan saajan on ennen toiminnan aloittamista asetettava **15 000 €** suuruinen vakuus Lopen kunnan eduksi ympäristön saattamiseksi ennalleen lupapäätöksen kumoamisen tai lupamääräysten muuttamisen varalle. Vakuudeksi hyväksytään takaus, vakuutus tai pantattu talletus. Vakuuden antajan on oltava luotto-, vakuutus tai muu ammattimainen rahoituslaitos, jolla on kotipaikka Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa.

Muutoksenhakutuomioistuimien voi kieltää päätöksen täytäntöönpanon (Ympäristönsuojelulaki 201 §).

SOVELLETUT OIKEUSOHJEET

Ympäristönsuojelulaki (527/2014)

Valtioneuvoston asetus ympäristönsuojelusta (713/2014)

Jätelaki (646/2011)

Valtioneuvoston asetus jätteistä (179/2012)

Valtioneuvoston asetus kaatopaikoista (331/2013)

Laki eräistä naapuruussuhteista (26/1920)

Laki vieraslajeista aiheutuvien riskien hallinnasta (1709/2015)

Hallintolaki (434/2003)

Lopen kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen taksa (Ympäristö- ja rakennuslautakunta 15.10.2024 § 40)

YMPÄRISTÖLUVAN OLENNAISESTA MUUTTAMISESTA PERITTÄVÄ MAKSU

Lopen kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen taksan 13 §:n mukaisesti lupamaksusta päättää kunnan ympäristönsuojeluviranomainen.

Edellä esitetyn perusteella Lopen ympäristö- ja rakennuslautakunta määrää tämän päätöksen osalta taksan 3 §:ssä mainitun, taksan liitteenä 1 olevan taulukon kohdan 12.2. mukaisesti lupamaksuksi **4 260 €**.

MUUTOKSENHAKU

Tähän päätökseen ja siitä määrättyyn maksuun haetaan muutosta valittamalla YSL 190 §:n mukaisesti Vaasan hallinto-oikeuteen. Vaasan hallinto-oikeudelle osoitettu valituskirjelmä on liitteineen toimitettava hallinto-oikeudelle kolmenkymmenen (30) päivän kuluessa ympäristö- ja rakennuslautakunnan päätöksen tiedoksisaannista.

Valitusoikeus tähän päätökseen on ympäristönsuojelulain 191 §:n mukaisesti:

- luvanhakijalla;
- asianosaisella;
- rekisteröidyllä yhdistyksellä tai säätiöllä, jonka tarkoituksena on ympäristön-, terveyden- tai luonnonsuojelun taikka asuin ympäristön viihtyisyyden edistäminen ja jonka toiminta-alueella kysymyksessä olevat ympäristövaikutukset ilmenevät;
- toiminnan sijaintikunnalla tai muulla kunnalla, jonka alueella toiminnan ympäristövaikutukset ilmenevät;
- valtion valvontaviranomaisella sekä toiminnan sijaintikunnan ja vaikutusalueen kunnan ympäristönsuojeluviranomaisella;
- asiassa yleistä etua valvovalla viranomaisella.

Valitusosoitus on kokouspöytäkirjan liitteenä.

PÄÄTÖKSEN ANTAMINEN

Päätös annetaan **2.6.2025**

PÄÄTÖKSEN TIEDOKSIANTAMINEN

Ote + liite + asiakirjat + valitusosoitus

- Hakija

Ote + liite sähköisesti

- Hämeen ELY-keskus
- Etelä-Hämeen ympäristöterveys

Ilmoittaminen kunnan ilmoitustaululla ja lehdissä ja nähtävillä olo:

Julkipanokuulutus

- Lopen kunnan kotisivut

Nähtävillä olo

Päätösasiakirjat ovat nähtävillä 2.6. – 4.7.2025 Lopen kunnan verkkosivuilla.